

KIJK OP CRIMINALITEIT

EVALUATIE CAMERATOEZICHT IN DE GEMEENTE

WESTLAND

Auteur(s) M. Scholten
Datum 13 februari 2012
Versie 2.0
Status definitief

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1.	Leeswijzer	4
2.	Hoe is het cameratoezicht nu geregeld?	7
2.1.	Soorten cameratoezicht?	7
2.1.1.	Permanent publiek cameratoezicht	7
2.1.2.	Tijdelijk publiek cameratoezicht	7
2.1.3.	Privaat cameratoezicht	7
2.2.	Met welk doel worden camera's geplaatst?	8
2.3.	Waar hebben we cameratoezicht?	8
2.3.1.	Cameratoezicht in Naaldwijk	8
2.3.2.	Cameratoezicht in Wateringen	10
3.	Wat gebeurt er met de beelden?	11
4.	Wat heeft het cameratoezicht opgeleverd?	12
4.1.	Cijfers van de politie	12
4.2.	Wat zeggen de cijfers van de politie?	12
4.2.1.	Naaldwijk	12
4.2.2.	Wateringen	12
4.3.	Gegevens van de GMC	13
4.4.	Wat zeggen de cijfers van de GMC?	14
4.5.	Meldingen via het Meldpunt Leefomgeving	14
4.6.	Wat zeggen de gegevens van het Meldpunt Leefomgeving?	14
4.6.1.	Naaldwijk	14
4.6.2.	Wateringen	15
4.7.	Interviews	15
4.8.	Wat kan worden opgemaakt uit de interviews?	16
5.	Is de inzet van cameratoezicht doeltreffend geweest?	17
6.	Inleiding	19
7.	Juridisch afwegingskader	20
7.1.	Juridisch afwegingskader	20
7.2.	Camera's versus privacy	20
7.3.	Stroomschema juridisch afwegingskader	21
8.	Conclusie	22
8.1.1.	Naaldwijk	22
9.	Wateringen	23
10.	Financieel afwegingskader	24
10.1.	Wat kost het huidige cameratoezicht?	24
10.2.	Overgang beheer naar de politie	25
10.2.1.	Financiële consequenties	25
10.2.2.	Maximum aantal camera's in de regio	25
10.3.	Conclusie	27
11.	Subjectief afwegingskader	29
11.1.	Wat vindt de Gemeenteraad?	29
11.2.	Wat vindt het College?	29
11.3.	Conclusie	29
12.	Conclusie	31
12.1.	Is het cameratoezicht doeltreffend geweest?	31
12.2.	Kan het huidige cameratoezicht worden voortgezet?	31
12.2.1.	Juridisch afwegingskader	31
12.2.2.	Financieel afwegingskader	32

12.2.3.	Subjectieve aspecten	32
12.3.	Stroomschema toepassing cameratoezicht.....	32
13.	Consequenties zwaardere weging subjectieve aspecten	34
13.1.1.	Juridische consequenties	34
13.1.2.	Financiële consequenties	34
14.	Aanbevelingen.....	35
15.	Samenvatting	36
16.	Bijlagen	39

1. Inleiding

In december 2009 is op twee plaatsen in Westland een proef met cameratoezicht gestart. In Naaldwijk is het cameratoezicht ingevoerd als hulpmiddel bij de bestrijding van geweld, drank- en drugsgelateerde criminaliteit en overlast van rondhangend uitgaanspubliek. In Wateringen is het ingevoerd om de jeugdoverlast in het centrum terug te dringen. De proefperiode is ingegaan op 1 december 2009 en loopt af op 31 maart 2012. De inzet van het middel moet geëvalueerd worden. Deze evaluatie is inmiddels uitgevoerd en voor u ligt het rapport.

De discussie over de invoering van cameratoezicht gaat terug tot 2005. Bij de behandeling van het integrale veiligheidsbeleid is, op verzoek van de LFP-fractie, een discussie gevoerd over de mogelijke invoering van cameratoezicht. In de commissie Bestuur van 10 april 2008 werd duidelijk, dat een meerderheid van de toenmalige raad voorstander was van een proef met de invoering van cameratoezicht. Aanleiding was de jeugdoverlast in het centrum van Wateringen. In de commissie Bestuur van 9 mei 2008 heeft de burgemeester toegezegd onderzoek te doen naar de mogelijke invoering van cameratoezicht in Wateringen en Naaldwijk.

Op 11 november 2008 heeft de raad unaniem een motie aangenomen over cameratoezicht. In deze motie draagt de raad het college op met een voorstel te komen voor de invoering van cameratoezicht in Wateringen en Naaldwijk. Naar aanleiding van deze motie wordt met de commissie Bestuur afgesproken, dat het cameratoezicht eind september 2009 operationeel is.

De realisatie van het cameratoezicht vraagt op specialistische kennis. Bij de aanvang van de discussie over het cameratoezicht is deze kennis slechts beperkt aanwezig. In korte tijd heeft de organisatie zich deze kennis eigen gemaakt. Op 28 september 2009 neemt de burgemeester het officiële besluit tot de invoering van cameratoezicht in het centrum van Wateringen en Naaldwijk voor de periode van 1 december 2009 tot en met 31 maart 2012.

In de raadsvergadering van 9 november 2010 zegt de burgemeester toe de proef met cameratoezicht te zullen evalueren.

In aanvulling op de reeds ingediende moties wordt op 30 november 2010 een motie aangenomen, die het college verzoekt andere vormen van cameratoezicht te onderzoeken.

1.1. Leeswijzer

Dit rapport geeft invulling aan de motie van 9 november 2010. Het rapport bestaat uit twee delen. In deel 1 vindt u de evaluatie van het huidige cameratoezicht. Daarbij vindt u eerst een beschrijving van het huidige cameratoezicht. Waar hangen ze? Wat was de aanleiding? Wat kost het? Na deze beschrijving geeft het rapport een overzicht van de cijfermatige resultaten van het cameratoezicht.

Daarna wordt ingegaan op de resultaten van de gehouden interviews. Het laatste onderdeel van deel 1 is de conclusie. Daarin wordt ook een antwoord gegeven op de evaluatievraag: Is de inzet van cameratoezicht doeltreffend geweest? Deze vraag wordt beantwoord met behulp van drie subvragen:

- Is de pakkans vergroot?
- Is de overlast afgenomen?

- Voelen mensen zich veiliger?

Deel 2 van het rapport gaat in op de vraag of het huidige cameratoezicht moet worden voortgezet of beëindigd. Om deze vraag te kunnen beantwoorden is een aanvullend afwegingskader nodig. Dit afwegingskader bestaat uit de juridische kaders, de mening van het Regionaal College en de risico's die verbonden zijn aan voortzetting en beëindiging. Als laatste volgen een conclusie en aanbeveling over voortzetting, publiek-private samenwerking of beëindiging.

Deel 1

De evaluatie

Afbeelding is afgeschermd in verband met mogelijke auteursrechtelijke aanspraken van derden.

2. Hoe is het cameratoezicht nu geregeld?

Dit hoofdstuk gaat in op het huidige cameratoezicht. Eerst worden de verschillende vormen van cameratoezicht uiteen gezet. Daarna wordt aandacht besteed aan de huidige cameralocaties. En als laatste wordt ingegaan op het bekijken van de beelden.

2.1. Soorten cameratoezicht?

Er zijn twee vormen van cameratoezicht; publiek en privaat cameratoezicht. Het publieke cameratoezicht valt uiteen in permanent en tijdelijk cameratoezicht. Hierna volgt een korte beschrijving van de verschillende vormen.

2.1.1. *Permanent publiek cameratoezicht*

Op grond van artikel 151c, lid 1 van de Gemeentewet mogen gemeenten cameratoezicht toepassen op openbare plaatsen indien dit noodzakelijk is voor de handhaving van de openbare orde. In deze eis ligt besloten dat er een evenwichtige verhouding moet bestaan tussen het doel en het middel (proportionaliteit). Tevens moet vastgesteld worden dat de handhaving van de openbare orde niet op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt (subsidiariteit). Voordat een gemeente besluit om cameratoezicht toe te passen, zal er dus een grondige analyse van de veiligheidssituatie moeten plaatsvinden.

Deze vorm van cameratoezicht wordt momenteel toegepast in het winkel- en uitgaansgebied van Naaldwijk en in het winkelgebied van Wateringen.

2.1.2. *Tijdelijk publiek cameratoezicht*

Tijdelijk cameratoezicht wordt op grond van de Politiewet gebruikt als er vrees is voor tijdelijke verstoring van de openbare orde (bijvoorbeeld tijdens de jaarwisseling). Aan de inzet gaat een veiligheidsanalyse vooraf. Deze vorm van cameratoezicht draagt bij aan bepalen van de inzet van de beschikbare capaciteit van de politie. Daarnaast is sprake van een repressief doel. Tijdelijk publiek cameratoezicht draagt bij aan de opsporing.

2.1.3. *Privaat cameratoezicht*

Camera's worden ook breed ingezet om eigendommen en personen te beschermen. Normen voor het toepassen van privaat cameratoezicht zijn terug te vinden in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Steeds vaker maken winkeliers en ondernemers gebruik van privaat cameratoezicht om hun eigendommen te beschermen. Een negatief effect van deze ontwikkeling is wel, dat criminelen andere manieren zoeken om aan hun geld te komen. Dit leidt tot een landelijke toename van overvallen op particulieren. Omdat overvallen willekeurig gepleegd worden, is de inzet van permanent of tijdelijk publiek cameratoezicht niet mogelijk. Het is immers onwenselijk om op elke hoek van de straat een camera te plaatsen.

Daarom wordt regelmatig een beroep gedaan op burgers. Door middel van campagnes (zoals bij de jaarwisseling) wordt burgers gevraagd verdachte situaties en ongeregelde heden te filmen met

hun mobiele camera's. Een relatief goedkope oplossing, die bijdraagt aan de opsporing van criminelen.

Ook wordt steeds vaker gebruik gemaakt van publiek-private samenwerking op het gebied van cameratoezicht. In Rotterdam loopt een proef op dit gebied¹. Daar kunnen de beelden van winkeliers in een bepaald gebied met één druk op de knop in een centrale door de politie worden uitgekeken. Een goede vorm van samenwerking. Publiek-private samenwerking op het gebied van cameratoezicht vraagt wel om duidelijke eisen aan de kwaliteit van de camera's. Hier moeten afspraken over gemaakt worden.

2.2. Met welk doel worden camera's geplaatst?

Met welk doel camera's worden geplaatst, verschilt per situatie en locatie. Grofweg zijn vier doelen te onderscheiden:

- als preventief middel;
- als opsporingsinstrument;
- als sturingsinstrument voor de politie;
- als bescherming van eigendommen.

Bij de inzet van camera's als bescherming van eigendommen hebben we het over privaat cameratoezicht. Op deze vorm van cameratoezicht wordt in deze evaluatie niet verder ingegaan.

2.3. Waar hebben we cameratoezicht?

Zoals aangegeven, wordt permanent publiek cameratoezicht op twee locaties in Westland 24 uur per dag en 7 dagen per week toegepast. Er zijn camera's geplaatst in het centrum van Naaldwijk en op en rondom het Vliethof in Wateringen.

2.3.1. Cameratoezicht in Naaldwijk

Reden voor toepassing van cameratoezicht in Naaldwijk was het tegengaan van uitgaansgerelateerde overlast, bestrijding van geweld, drank- en drugsgerelateerde criminaliteit en de bescherming van eigendommen in het winkel- en uitgaansgebied. Toepassing van cameratoezicht vormt het sluitstuk van een omvangrijke aanpak van deze problematiek. De inzet van de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan, het Weekendarrangement en particuliere beveiliging boekten niet het gewenste resultaat.

In het centrum van Naaldwijk is sprake van een zogenaamd sluitend kwadrant. Dat wil zeggen dat de camera's zo zijn opgesteld, dat niemand het gebied in of uit kan zonder te worden waargenomen.

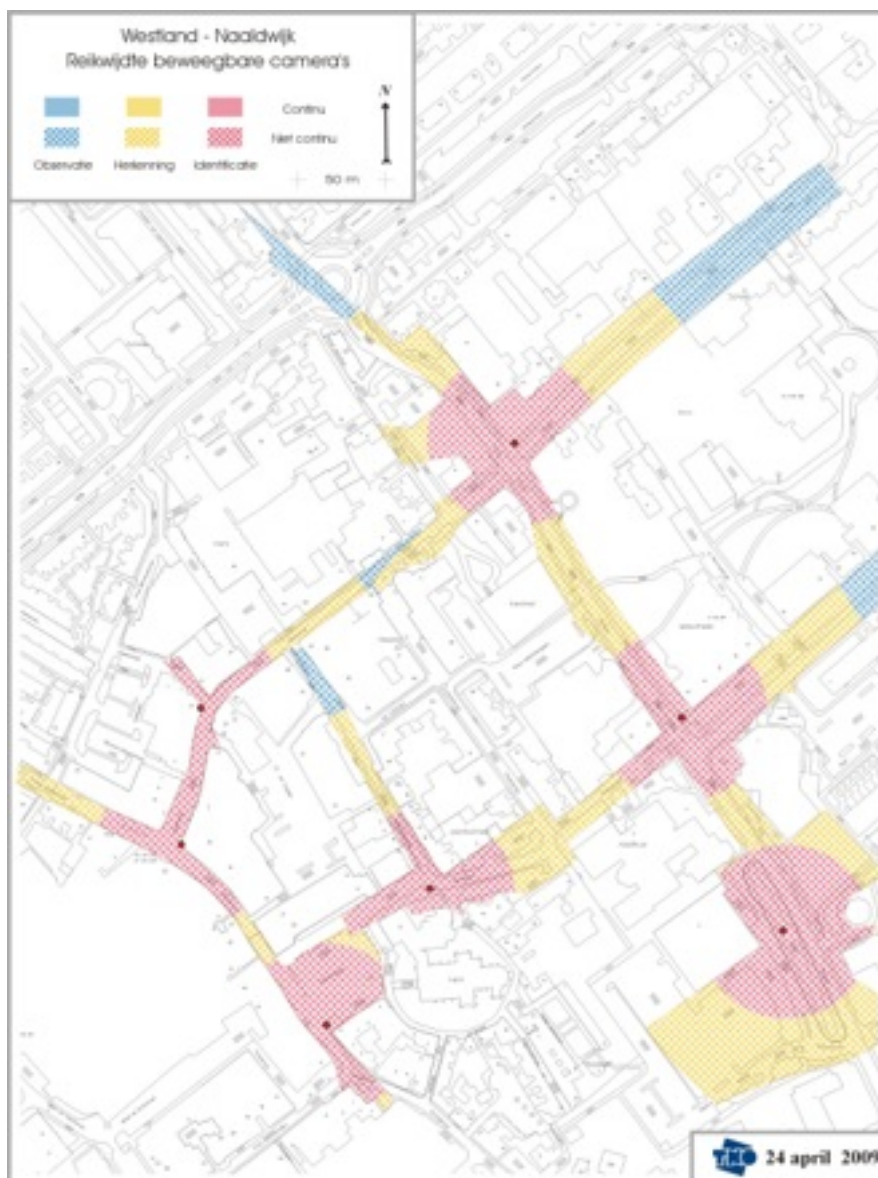
Het gebied omvat de volgende straten:

- Koningsstraat (tot aan huisnummer 5);
- Heerenstraat;
- Prinses Julianastraat;
- Molenstraat;

¹ De resultaten van deze pilot worden betrokken bij het onderzoek naar mogelijke publiek-private samenwerking op het gebied van cameratoezicht in Westland.

- Verdilaan (tussen de rotonde Van der Hoevenstaat/Verspycklaan en de splitsing Verdilaan/Bachlaan);
- Dijkweg (tussen Verdilaan en Grote Woerdlaan);
- Stokdijkkade (tussen Verdilaan en Stokdijkhof);
- Sibelius;
- Havenplein;
- Rembrandtstraat;
- Wilhelminaplein.

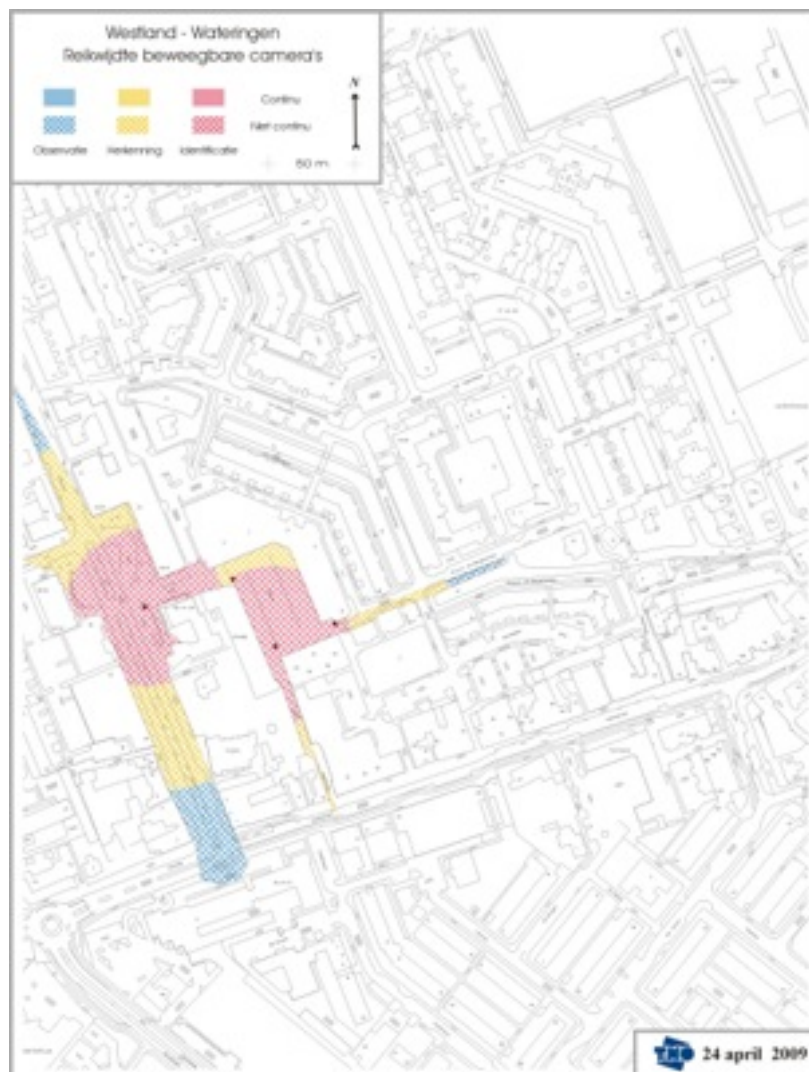
2.3.2. Cameratoezicht in Wateringen

In Wateringen is het cameratoezicht ingezet om op een specifieke locatie, een specifieke vorm van overlast tegen te gaan. Bij de C1000 aan het Vliethof was sprake van jeugdoverlast. Aanpak van de overlast met behulp van de Veiligheidskring, resulteerde in onvoldoende verbetering van de overlastsituatie.

Het cameratoezicht is hier ingezet als uiterst middel om deze overlast tegen te gaan. In tegenstelling tot Naaldwijk is in Wateringen geen sprake van een sluitend kwadrant.

Het gebied omvat de volgende straten:

- Plein;
- Kerklaan (tot aan huisnummer 8b);
- Vliethof;
- Vleersteeg;
- Struyk van Bergenstraat (tot aan huisnummer 20).

3. Wat gebeurt er met de beelden?

De beelden van de camera's worden continue door de politie uitgekeken. Dit gebeurt op een vaste locatie; de Geïntegreerde Monitor Centrale (GMC). Op deze locatie bekijkt de politie de beelden van maximaal 200 camera's uit de regio. Voor het opvolgen van verdachte beelden heeft de politie een procedure. Deze is onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden. De politie beschouwt cameratoezicht als een vorm van surveillance.

Voor de politie zijn de beelden ondersteunend aan hun werkzaamheden. Het geeft hen de mogelijkheid de beelden te bekijken en achteraf een goed beeld te vormen van hetgeen er gebeurt is. Ook worden de beelden gebruikt bij de confrontatie met de verdachte. Op grond van deze confrontatie leggen verdachten regelmatig een verklaring af.

4. Wat heeft het cameratoezicht opgeleverd?

Bij het besluit om cameratoezicht in te voeren, is aangegeven dat de inzet van dit middel na afloop van de periode geëvalueerd moet worden. De doelstelling van de evaluatie is te bepalen of de maatregel doeltreffend is geweest.

Voor deze evaluatie is gebruik gemaakt van zowel objectieve als subjectieve gegevens. Voor de objectieve gegevens zijn het aantal meldingen, de cijfers van de politie en de gegevens van de GMC opgenomen. Subjectieve informatie is verkregen uit interviews met sleutelfiguren die betrokken waren bij de invoering van het cameratoezicht.

4.1. Cijfers van de politie

Cijfers geven een objectief beeld van een situatie. Bij de start van het cameratoezicht is een nulmeting van de politieregistraties gedaan. Een vergelijking tussen de nulmeting en de huidige cijfers geeft een indicatie van het effect van het cameratoezicht. Hierna volgt een overzicht met de cijfers uit het registratiesysteem van de politie.

	Naaldwijk	Wateringen
2009	269	76
2010	310	59
2011	322	61

4.2. Wat zeggen de cijfers van de politie?

Het is belangrijk eerst te vermelden, dat de politie tijdens de uitvoeringsperiode van het cameratoezicht is overgestapt op een ander registratiesysteem. Het nieuwe systeem kent andere definities van de categorieën voor de registratie van incidenten, dan het oude systeem. De cijfers van de nulmeting en de huidige cijfers kunnen daarom niet zondermeer met elkaar worden vergeleken. Dit verschil in definities heeft geen consequenties voor een vergelijking tussen het totaal aantal registraties in de verschillende jaren.

4.2.1. Naaldwijk

In Naaldwijk is het aantal registraties na invoering van het cameratoezicht toegenomen. In 2010 is sprake van een toename met 15%. In 2011 is deze toename bijna 20%. In Naaldwijk zijn de camera's ingezet om uitgaansgerelateerde overlast tegen te gaan, geweld te bestrijden en drank- en drugsgerelateerde criminaliteit aan te pakken. Cameratoezicht draagt hier bij aan het signaleren van incidenten. Een mogelijke reden voor de toename van het aantal registraties is dan ook, dat door de aanwezigheid van camera's meer incidenten gezien worden. Mogelijk vonden die incidenten ook al plaats vóór de invoering van het cameratoezicht, alleen was de politie toen afhankelijk van eigen waarneming of waarneming door burgers.

4.2.2. Wateringen

In Wateringen is het aantal registraties juist afgenomen na invoering van het cameratoezicht. Daar is een daling van bijna 15% te zien. In Wateringen is het cameratoezicht ingezet om op een specifieke locatie, een specifieke vorm van overlast (jeugdoverlast) tegen te gaan. Het is goed

mogelijk dat de inzet van camera's heeft geleid tot het verminderen van de jeugdoverlast op die locatie.

Tijdens de interviews is het signaal afgegeven, dat in Wateringen sprake zou zijn van verplaatsing van de overlast. Deze zou zich niet langer voordoen in het gebied waar de camera's hangen, maar verplaatst zijn naar andere straten in Wateringen. De cijfers van de politie ondersteunen dit vermoeden niet.

4.3. Gegevens van de GMC

Zoals eerder geschreven, worden in de GMC de beelden van de camera's rechtstreeks uitgekeken. Als uit de beelden blijkt dat opvolging noodzakelijk is, wordt deze direct gegeven. In de onderstaande tabel is het aantal incidenten en de opvolging per kern weergegeven.

Maand	Naaldwijk		Wateringen	
	Aantal incidenten	Opvolging	Aantal incidenten	Opvolging
01-2010	7	7	1	1
02-2010	11	9	4	3
03-2010	25	21	3	3
04-2010	14	13	4	4
05-2010	12	10	3	3
06-2010	16	14	1	1
07-2010	9	8	4	3
08-2010	23	20	1	1
09-2010	19	18	0	0
10-2010	21	16	4	4
11-2010	16	13	3	3
12-2010	25	22	3	3
01-2011	29	24	4	4
02-2011	7	5	1	1
03-2011	11	8	3	3
04-2011	11	8	3	2
05-2011	11	10	3	3
06-2011	11	8	1	1
07-2011	16	15	0	0
08-2011	8	7	2	2
09-2011	1	1	3	0
10-2011	21	16	1	1
11-2011	23	21	4	3

4.4. Wat zeggen de cijfers van de GMC?

Reden voor invoering van cameratoezicht in zowel Naaldwijk als Wateringen, was het tegengaan van overlast. In Wateringen betrof het jeugdoverlast op een specifieke locatie. In Naaldwijk is cameratoezicht ingezet om de veiligheid in het winkel- en uitgaansgebied te verbeteren.

Uit het overzicht blijkt, dat het aantal incidenten in Naaldwijk duidelijk hoger ligt dan in Wateringen. Het aantal incidenten in Naaldwijk ligt vrijwel iedere maand boven de 10. In Wateringen blijft dit aantal maandelijks onder de vijf geregistreerde incidenten.

De cijfers van de GMC laten zien, dat het aantal incidenten in Wateringen zeer laag is. Er is nauwelijks nog sprake van een overlastsituatie. Voor Naaldwijk geldt, dat geen lijn kan worden ontdekt in het aantal incidenten.

Het overzicht laat zien, dat aan de meeste incidenten opvolging wordt gegeven. In Wateringen blijft opvolging incidenteel uit. In Naaldwijk gebeurt dit iets vaker, maar in veruit de meeste gevallen wordt opvolging gegeven aan incidenten. De reden voor het uitblijven van opvolging kan zijn, dat inzet van beschikbare capaciteit elders noodzakelijk is. Waar de beschikbare capaciteit wordt ingezet, is afhankelijk van de ernst van de incidenten.

4.5. Meldingen via het Meldpunt Leefomgeving

Via het Meldpunt Leefomgeving kunnen burgers overlast melden. Deze meldingen geven een beeld van de overlast die door burgers wordt ervaren. Het zegt iets over de veiligheidsbeleving van de inwoners. Dit is overigens wel een momentopname.

In het onderstaande overzicht is het aantal meldingen per jaar per kern weergegeven. Voor Wateringen gaat het om het aantal meldingen in de gehele kern. Voor Naaldwijk is alleen het aantal meldingen voor het gebied waar de camera's hangen weergegeven.

	Naaldwijk	Wateringen
2009	3	40
2010	0	36
2011	6	36

4.6. Wat zeggen de gegevens van het Meldpunt Leefomgeving?

4.6.1. Naaldwijk

In Naaldwijk is het aantal meldingen voor het gebied waar de camera's hangen erg laag. Afgaand op deze gegevens kan niet worden gesteld, dat sprake is van een ernstige overlastsituatie. Het is zeer waarschijnlijk, dat geconstateerde overlast via andere kanalen wordt vastgelegd. Hierbij kan gedacht worden aan particuliere beveiligers, plaatselijke ondernemers, de winkeliersvereniging, maar ook rechtstreeks bij ambtenaren van de gemeente in de verschillende reguliere overleggen.

Het gebied waar de camera's hangen, ligt middenin het centrum en wordt druk bezocht door uitgaanspubliek. Het is zeer waarschijnlijk dat overlast en incidenten in dat gebied door eigenaren van horecagelegenheden, winkelend publiek, uitgaanspubliek en beveiligers worden

geconstateerd. Deze groep is minder geneigd gebruik te maken van het Meldpunt Leefomgeving om overlast en incidenten te melden.

Dat het aantal meldingen laag is, wil dus niet zeggen dat er geen overlast is. Het verbinden van conclusies aan deze gegevens, heeft geen toegevoegde waarde.

4.6.2. Wateringen

Het aantal meldingen via het Meldpunt Leefomgeving in de kern Wateringen is in de afgelopen jaren vrijwel gelijk gebleven. Sinds de komst van het cameratoezicht is het aantal meldingen via het Meldpunt niet toe- of afgenomen. De meldingen laten geen duidelijke overlastlocaties zien. Uit de meldingen kan niet worden opgemaakt, dat in 2009 sprake was van ernstige overlast in het gebied waar later de camera's zijn geplaatst. Ook is in de periode daarna geen verschuiving van bestaande overlast te constateren.

Dat er weinig meldingen van overlast zijn in de kern Wateringen wil niet direct zeggen, dat er geen sprake van overlast is. Bewoners kunnen via verschillende kanalen overlast melden. Daarnaast is het ook mogelijk dat bewoners niet melden, omdat zij het gevoel hebben dat er niets mee gedaan wordt.

4.7. Interviews

Een analyse van de cijfers alleen zou een onvolledig beeld van de werkelijkheid geven. Bij de invoering van het cameratoezicht in Westland heeft het veiligheidsgevoel een belangrijke rol gespeeld. Om een volledig beeld te krijgen, is gekozen voor een aanvulling van een analyse van de objectieve gegevens met interviews. Deze interviews geven subjectieve informatie, die van belang is voor een goede analyse.

Voor de interviews zijn gesprekken gevoerd met sleutelfiguren, die betrokken waren bij de invoering van het cameratoezicht. Hieronder zijn medewerkers van de politie, gemeente en ook lokale ondernemers. Een lijst met de geïnterviewden is als bijlage bij deze rapportage gevoegd. Aan de hand van open vragen zijn de meningen van deze personen over cameratoezicht gepeild.

Bij de interviews is gevraagd naar de mening van betrokkenen over cameratoezicht als:

- preventief middel;
- instrument van de politie voor het houden van toezicht en het handhaven van de rechtsorde;
- opsporingsinstrument.

Alle geïnterviewden zijn zeer te spreken over het cameratoezicht. Zonder uitzondering is men van mening, dat de overlast en het aantal incidenten verminderd zijn. Volgens de geïnterviewden draagt het cameratoezicht bij aan *een veilig gevoel* bij de Westlanders en ook bij de politie-agenten. Daarom vinden de geïnterviewden het ondenkbaar, dat de camera's in de toekomst worden verwijderd.

Uit de interviews blijkt, dat de meningen ten aanzien van de preventieve werking van camera's verdeeld zijn. De indruk bestaat, dat de preventieve werking alleen van toepassing is op de geplande incidenten. Hierbij kan gedacht worden aan woning-, winkel- of bedrijfsinbraken. Een dergelijk incident vraagt enige vorm van voorbereiding. Voorafgaand aan de inbraak wordt de

locatie bekeken. Als daarbij camera's worden opgemerkt, kan dit een reden zijn om af te zien van inbraak.

De geïnterviewden zijn van mening, dat de preventieve werking minder van toepassing is op de zogenaamde emotie-incidenten. Denk hierbij aan vandalisme en mishandeling, al dan niet gepaard gaand met alcohol- of drugsgebruik. De incidenten ontstaan spontaner en daarbij is minder aandacht voor de eventuele aanwezigheid van camera's.

Algemeen komt uit de interviews naar voren, dat camera's een preventieve werking hebben als mensen zich bewust zijn van de aanwezigheid. Is dit niet het geval, dan vervalt de preventieve werking.

De geïnterviewde politie-agenten zijn van mening, dat het cameratoezicht een belangrijke bijdrage levert aan het primaire politiewerk. In feite zijn politie-agenten direct ter plaatse bij een incident. Dit zorgt ervoor, dat sneller en adequater kan worden ingegrepen. Cameratoezicht levert belangrijke sturingsinformatie voor de politie.

Ook de geïnterviewde ondernemers geven aan, dat de politie er sneller is. Voor de plaatselijke ondernemers is dit een positief effect. Als zij iets signaleren, is de politie in sommige gevallen al onderweg.

Voor de politie is het beeldmateriaal ondersteunend bij verder onderzoek. De beelden kunnen achteraf nogmaals bekeken worden, zodat een goed beeld van het incident ontstaat. Ook kunnen de beelden gebruikt worden bij een confrontatie met mogelijke daders. Geïnterviewden van de politie geven aan, dat verdachten regelmatig gaan verklaren als zij geconfronteerd worden met de beelden.

Bij zwaardere vergrijpen kan het beeldmateriaal toegevoegd worden aan het dossier. Dit verstevigt het dossier. Het Openbaar Ministerie geeft aan de beelden te gebruiken bij strafzaken. Volgens het OM zeggen beelden vaak meer, dan een uitgeschreven proces verbaal.

4.8. Wat kan worden opgemaakt uit de interviews?

Cameratoezicht wordt als positief ervaren. Het draagt bij aan een *veilig gevoel* bij zowel inwoners als politie-agenten. Volgens de geïnterviewden zijn de overlast en het aantal incidenten verminderd.

Cameratoezicht heeft een preventieve werking. Als mensen zich bewust zijn van de aanwezigheid van camera's, zijn zij minder genegen overlast te veroorzaken. Daarnaast draagt cameratoezicht bij aan een snelle en adequate reactie van de politie op incidenten. Ook zijn de beelden belangrijk gebleken bij confrontatie met verdachten en als ondersteuning bij strafzaken.

5. Is de inzet van cameratoezicht doeltreffend geweest?

Met het cameratoezicht neemt de kans op registratie van een incident toe. De politie is feitelijk ter plaatse. Het is een extra paar ogen. Zonder camera's is de politie afhankelijk van meldingen of waarneming door agenten op straat. Gelet op het signaleren van overlast en incidenten is cameratoezicht doeltreffend geweest.

Een analyse van de cijfers laat geen stijging of daling van overlast zien. Op grond van deze objectieve gegevens kan daarom niets gezegd worden over de doeltreffendheid van het middel.

Daartegenover staan de uitkomsten van de interviews. Mensen voelen zich veiliger en hebben het idee dat het aantal incidenten gedaald is. Subjectief gezien, is cameratoezicht doeltreffend.

Is de inzet van cameratoezicht doeltreffend geweest? Deze vraag wordt beantwoord aan de hand van de drie sub-vragen.

Is de pakkans vergroot?

Ja. Uit de gegevens van de GMC en de interviews blijkt, dat de pakkans vergroot is door de komst van het cameratoezicht.

Is de overlast afgenomen?

Nee. Uit de gegevens van het Meldpunt Leefomgeving en de cijfers van de politie blijkt niet, dat de overlast is afgenomen.

Voelen mensen zich veiliger?

Ja. De interviews laten zien, dat de mensen zich veiliger voelen en het idee hebben dat de overlast is afgenomen.

Beantwoording van de subvragen levert tweemaal een "ja" op en éénmaal een "nee". Bij de invoering van het cameratoezicht is geen wegingsfactor aan de sub-vragen verbonden. Alle sub-vragen zijn even belangrijk. De vraag of het cameratoezicht doeltreffend is geweest, kan dus bevestigend worden beantwoord.

Deel 2

Voorzetting of beëindiging?

Afbeelding is afgeschermd in verband met mogelijke auteursrechtelijke aanspraken van derden.

6. Inleiding

De evaluatie van het huidige cameratoezicht laat zien, dat dit doeltreffend is geweest. Resteert de vraag of het huidige cameratoezicht moet worden voortgezet.

Deze vraag kan vanuit verschillende invalshoeken worden beantwoord. Het is mogelijk de vraag vanuit het juridische afwegingskader te beantwoorden. Is voortzetting van het huidige cameratoezicht, op grond van de van toepassing zijnde wetgeving, te rechtvaardigen?

Ook kan er voor worden gekozen de vraag te beantwoorden vanuit een financieel oogpunt. Wat heeft het huidige cameratoezicht gekost? Wat gaat het ons in de toekomst kosten? Wegen de kosten op tegen de baten?

Een derde mogelijkheid is de vraag te beantwoorden vanuit een subjectieve invalshoek. Wat vindt het college? Wat vindt de Raad? Welke invloed heeft voortzetting of beëindiging van het huidige cameratoezicht op de veiligheidsbeleving?

In het tweede deel van dit rapport wordt achtereenvolgens op de genoemde onderwerpen ingegaan. De vraag of het huidige cameratoezicht moet worden voortgezet, wordt vanuit de genoemde invalshoeken beantwoord.

Aan het eind van het tweede deel van dit rapport is een stroomschema opgenomen, waarmee relatief eenvoudig kan worden bepaald of publiek cameratoezicht kan worden toegepast. Dit stroomschema kan gebruikt worden ten behoeve van discussies over de inzet van publieke camera's op andere dan de huidige locaties.

7. Juridisch afwegingskader

De basis voor het toepassen van cameratoezicht is een wettelijke. In dit hoofdstuk wordt de vraag of het huidige cameratoezicht moet worden voortgezet beantwoord vanuit de juridische invalshoek.

7.1. Juridisch afwegingskader

Op grond van artikel 151c, lid 1 van de Gemeentewet kan de Raad een verordening vaststellen voor de toepassing van cameratoezicht binnen haar gemeente. Een dergelijke verordening geeft de burgemeester de bevoegdheid cameratoezicht toe te passen op openbare plaatsen indien dit noodzakelijk is voor de handhaving van de openbare orde. In deze eis ligt besloten dat er een evenwichtige verhouding moet bestaan tussen het doel en het middel (proportionaliteit). Tevens moet vastgesteld worden dat de handhaving van de openbare orde niet op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt (subsidiariteit). Voordat een gemeente besluit om cameratoezicht toe te passen, zal er dus een grondige analyse van de veiligheidssituatie moeten plaatsvinden.

Cameratoezicht wordt gezien als een uiterste maatregel (het *ultimum remedium*) in het belang van de openbare orde en veiligheid. Het vormt het sluitstuk van een pakket aan maatregelen. De noodzaak van cameratoezicht moet worden aangetoond en goed onderbouwd zijn. Dit gebeurt met de veiligheidsanalyse van de politie.

Op de invoering van cameratoezicht is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Hieruit komen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur naar voren. Eén van deze beginselen is het proportionaliteitsbeginsel. Dit omvat drie elementen:

- Is de beoogde of genomen maatregel geschikt om het beoogde doel te bereiken?
- Is de maatregel nodig, onmisbaar om het beoogde doel te bereiken; is niet een minder ingrijpende, een minder belastende methode (zoals: inzet APV, PGA, jongerenwerk e.d.) voorhanden?
- Weegt het te verwachten resultaat op tegen de nadelen (schending van de privacy) die de maatregelen toebrengen aan andere belangen?

Alleen als aan deze drie eisen is voldaan, is er een wettelijke basis om cameratoezicht toe te passen. In alle andere gevallen, zal toetsing door de rechter zeer waarschijnlijk leiden tot vernietiging van het besluit tot invoering van cameratoezicht.

Er moet dus sprake zijn van verstoring van de openbare orde. Om een einde te maken aan deze verstoring moeten alle beschikbare middelen, zoals maatregelen op grond van de APV, zijn ingezet. De inzet van deze, minder ingrijpende, maatregelen heeft niet of nauwelijks effect. Dit betekent dat er geen einde komt aan de verstoring van de openbare orde. Alleen dan kan, juridisch gezien, worden overgegaan tot de invoering van cameratoezicht.

7.2. Camera's versus privacy

Een ander juridisch aspect dat van belang is bij de invoering van cameratoezicht is de mogelijke schending van de privacy.

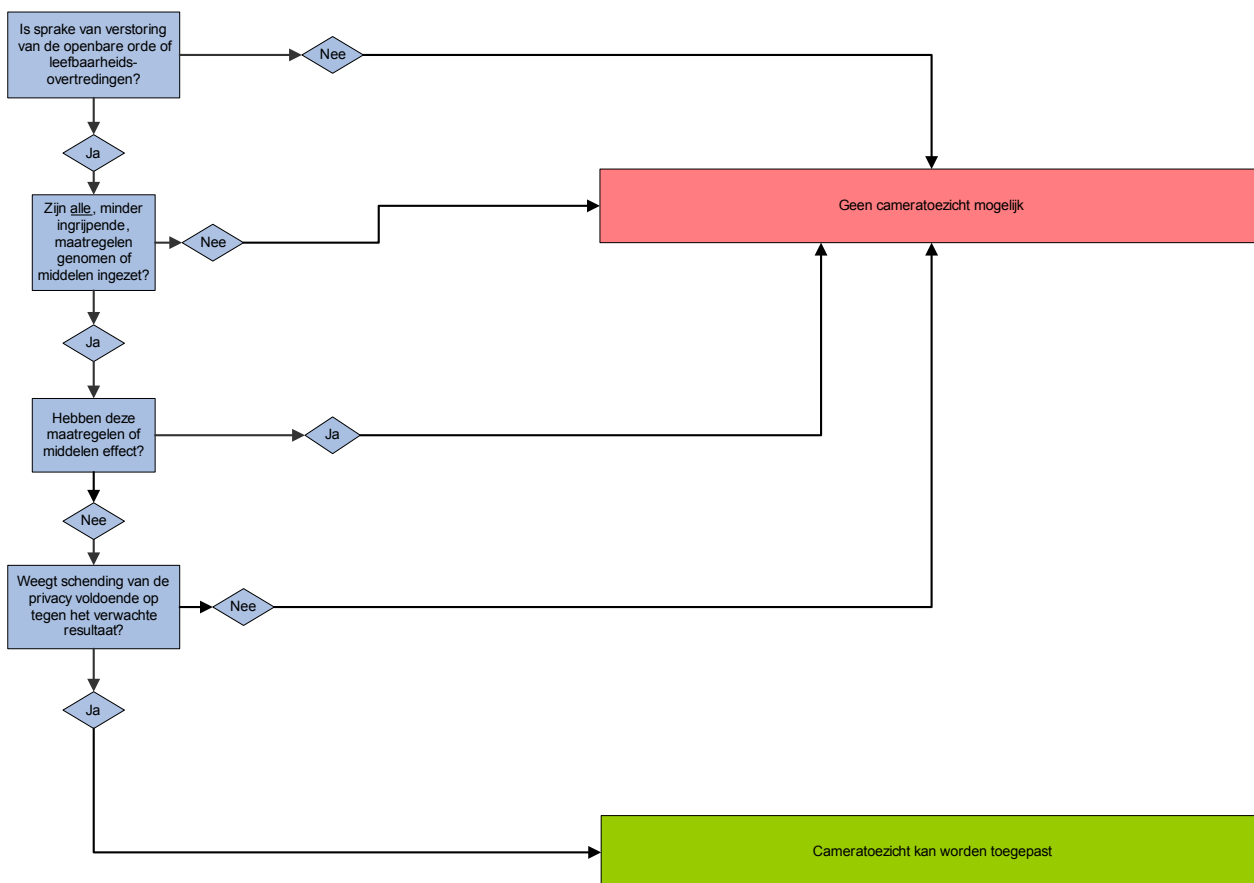
Bij de introductie van camera's in het publieke domein ontstonden heftige reacties vanuit de Nederlandse samenleving. Camera's werden gezien als een inbreuk op de privacy. Inmiddels zijn we een aantal jaren verder en denkt men anders over camera's en privacy.

Het gebruik van beelden bij de aanpak van veiligheidsproblemen is breder geaccepteerd. Naast vaste camera's in het publieke domein, is het gebruik van de camerafunctie op mobiele telefoons explosief toegenomen. De politie roept burgers zelfs op om zelf beelden te maken van verdachte situaties.

De mogelijke inbreuk op de privacy lijkt minder te worden genoemd als negatief aspect van cameratoezicht.

7.3. Stroomschema juridisch afwegingskader

In een stroomschema ziet dit er als volgt uit:

8. Conclusie

Op dit moment wordt cameratoezicht op twee locaties toegepast. Het betreft twee zeer verschillende locaties. Ook de aanleiding om cameratoezicht in te voeren op de locaties is verschillend. Het is daarom noodzakelijk de vraag of het huidige cameratoezicht moet worden voortgezet voor beide locaties apart te beantwoorden.

8.1.1. Naaldwijk

De hoofdvraag luidt:

"Kan het huidige cameratoezicht in Naaldwijk, gelet op het juridische afwegingskader, worden voortgezet?"

Om deze vraag te beantwoorden, moeten de vier sub-vragen uit het stroomschema op pagina 22 worden beantwoord.

Is sprake van verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsovertredingen?

Ja. Uit de beschikbare politiecijfers is gebleken, dat sprake is van leefbaarheidsovertredingen.

Zijn alle, minder ingrijpende, maatregelen genomen of middelen ingezet?

Ja. In het winkel- en uitgaansgebied in Naaldwijk wordt een breed pakket aan maatregelen ingezet om verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsovertredingen tegen te gaan.

Hebben deze maatregelen of middelen effect?

Nee. De maatregelen en middelen hebben onvoldoende effect en hebben niet geleid tot een substantiële vermindering van het aantal leefbaarheidsovertredingen.

Weegt schending van de privacy voldoende op tegen het verwachte resultaat?

Ja. Nu uit beantwoording van de overige vragen is gebleken, dat cameratoezicht een belangrijke bijdrage levert aan het tegengaan van verstoringen van de openbare orde en leefbaarheidsovertredingen, wegens de mogelijke negatieve aspecten van cameratoezicht op tegen de positieve.

9. Wateringen

De hoofdvraag is dezelfde als voor Naaldwijk, namelijk:

"Kan het huidige cameratoezicht in Wateringen, gelet op het juridische afwegingskader, worden voortgezet?"

Om deze vraag te beantwoorden, moeten de vier sub-vragen uit het stroomschema op pagina 22 worden beantwoord.

Is sprake van verstoring van de openbare orde of leefbaarheids-overtredingen?

Nee. Uit de beschikbare cijfers is gebleken, dat niet langer sprake is van verstoring van de openbare orde of leefbaarheids-overtredingen.

Omdat geen sprake is van verstoring van de openbare orde of leefbaarheids-overtredingen, kan het huidige cameratoezicht, vanuit juridisch oogpunt, niet worden voortgezet. Beantwoorden van de overige sub-vragen is niet nodig.

10. Financieel afwegingskader

De vraag of het huidige cameratoezicht moet worden voortgezet, kan ook worden beantwoord vanuit een financieel oogpunt. In tijden van stevige bezuinigingen lijkt dit een belangrijk afwegingskader. Financiële belangen mogen natuurlijk nooit in de weg staan aan het behoud van de openbare orde en een goede leefbaarheid.

10.1. Wat kost het huidige cameratoezicht?

De kosten voor cameratoezicht bestaan uit éénmalige kosten en exploitatiekosten per jaar. De eenmalige kosten bedroegen € 227.689,80 en hadden betrekking op de aanschaf van de camera's, de masten en de daarbij behorende infrastructuur tot het politiebureau. De facilitaire kosten binnen de politievervestigingen kwamen voor rekening van de politie. Voor de eenmalige, gemeentelijke kosten heeft de Raad een krediet verstrekt van € 300.000,-.

De jaarlijkse exploitatiekosten hebben betrekking op huur van de glasvezelkabels, het onderhoud en eventuele storingen aan het systeem. Ook de verzekering en electriciteit vallen onder deze kosten. Deze kosten zijn in de Begroting gedekt tot en met 2013.

Exploitatiekosten per jaar (excl. BTW)

Omschrijving kosten	Bedrag
Huur glasvezel:	
- Naaldwijk	€ 22.440,00
- Wateringen	€ 11.160,00
Totaal	€ 33.600,00
Onderhoud:	
a. Schoonmaak	€ 300,00
b. Preventief technisch onderhoud	€ 1.807,00
c. Electriciteit	€ 240,00
d. Storingen	€ 1.500,00
e. Verzekering	€ 1.357,00
f. Onvoorziene kosten	€ 4.700,00
Totaal	€ 10.000,00
<i>Bijdrage GMC</i>	<i>€ 15.750,00</i>
Totale exploitatiekosten inclusief bijdrage GMC	€ 59.350,00
Totale exploitatiekosten exclusief bijdrage GMC	€ 43.600,00

In de Programmabegroting 2012-2015 is voor de jaren 2012 en 2013 een bedrag van € 50.000,- opgenomen voor de dekking van de kosten van het cameratoezicht.

Voor het gebruik van het glasvezelnet is, met ingang van 10 november 2009 voor een periode van twee jaar, een huurcontract gesloten. Dit contract loopt tot 10 november 2012 en moet twee maanden voor beëindiging opgezegd worden, anders volgt een automatische verlenging van een

jaar. Ook is een contract gesloten voor het onderhoud van de camera's. De einddatum van dit contract is 30 juni 2012.

10.2. Overgang beheer naar de politie

De afgelopen jaren is in het Regionaal College verschillende keren gediscussieerd over de toepassing van cameratoezicht in het publieke domein. Het Regionaal College stelt, dat uit praktische overwegingen, het installatietechnisch beheer van het cameratoezicht in de nabije toekomst volledig bij de politie moet komen te liggen. Dat betekent, dat de taken op het gebied van aanleg, onderhoud en vervanging van de camera's tegen betaling door de politie worden uitgevoerd. Dit geldt ook voor het onderhoud van de verbinding tot het dichtstbijzijnde wijkbureau.

10.2.1. Financiële consequenties

Het is nog onduidelijk op welk moment het beheer overgaat naar de politie. De voorkeur van het Regionaal College gaat uit naar een moment in 2012. Voordat hiertoe kan worden overgegaan, moet een overeenkomst worden gesloten tussen de gemeente en politie. In deze overeenkomst worden de afspraken over de wijze van overdracht vastgelegd. Ook de overdrachtsdatum en het moment dat de nieuwe financiering voor de gemeente in zal gaan, worden opgenomen in de overeenkomst.

De financiële consequenties van de overdracht van het beheer naar de politie staan nog niet vast. Ook deze zijn mede afhankelijk van de overeenkomst. Uitgaande van het bestaande concept en de huidige gegevens ziet het financiële plaatje er als volgt uit:

Omschrijving kosten	Bedrag
Bijdrage aan politie Haaglanden	(9 x € 3.200,-) € 28.800,-
Huur glasvezelkabels	€ 33.580,-
Totaal bij beheer door politie	€ 62.380,-
Huidige kosten inclusief bijdrage GMC	€ 59.350,-
Huidige kosten exclusief bijdrage GMC	€ 43.600,-
Toename kosten ten opzichte van huidige situatie (inclusief bijdrage GMC)	€ 3.030,-
Toename kosten ten opzichte van huidige situatie (exclusief bijdrage GMC)	€ 18.780,-

10.2.2. Maximum aantal camera's in de regio

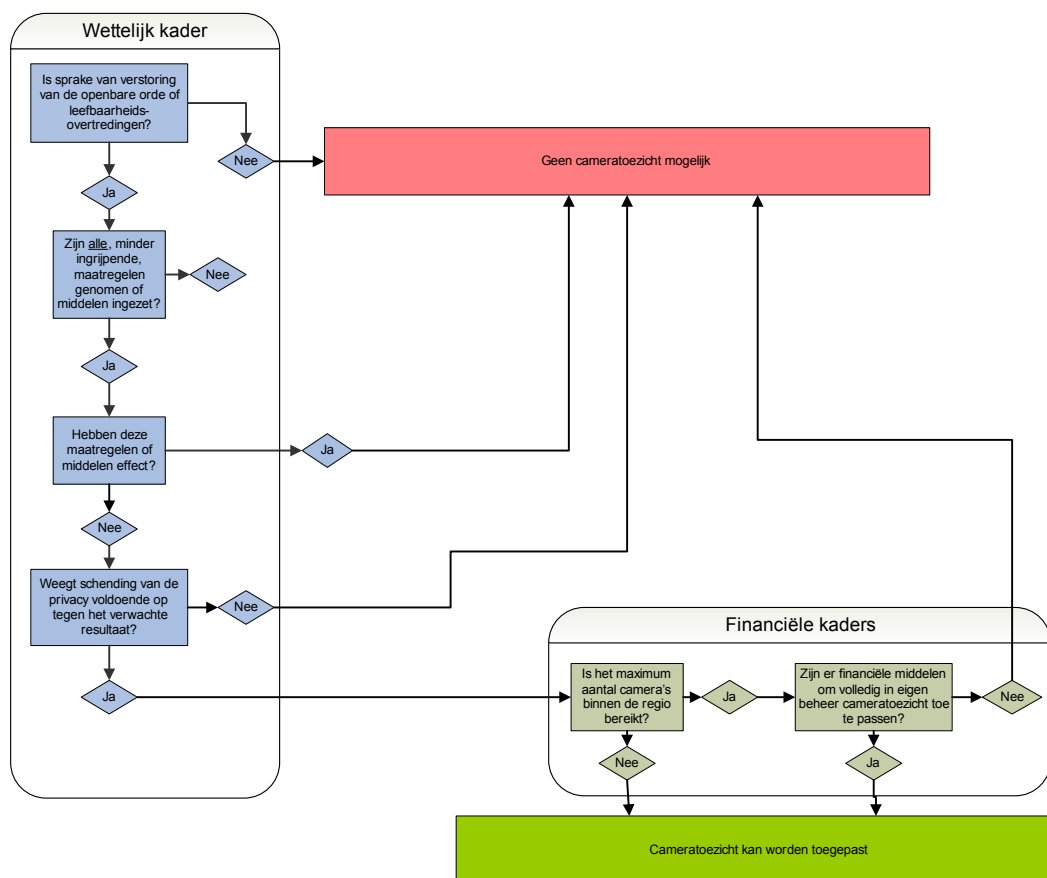
Daarnaast heeft Regionaal College een maximum aantal vaste camera's vastgesteld. In de regio Haaglanden kunnen maximaal 200 vaste camera's worden geplaatst. Met dit aantal is het maximale bereikt van wat momenteel in fysiek ruimtelijke, technische en personele zin mogelijk is. Een verdere toename van het aantal camera's zal dan ook – naast de benodigde extra personele capaciteit – forse investeringen vragen in bouwkundige zin en in de technische infrastructuur.

Op 8 december 2010 heeft het Regionaal College uitgangspunten vastgesteld voor de toepassing van cameratoezicht in gemeenten binnen de regio. Deze uitgangspunten zijn:

- Cameratoezicht vanuit openbare orde oogpunt mag *alleen* plaatsvinden in het publieke domein;
- Als vertrekpunt bij cameratoezicht geldt dat inbreuken op de persoonlijke levenssfeer zoveel mogelijk worden *beperkt*;
- Voor cameratoezicht in het publieke domein is een wettelijke grondslag vereist;
- Cameratoezicht mag uitsluitend plaatsvinden conform de vooraf daarvoor overeengekomen en vastgelegde *doelstellingen*;
- Cameratoezicht in het publieke domein moet *noodzakelijk* zijn; de politie verzorgt de voor deze afweging noodzakelijke onderbouwing;
- Cameratoezicht is het *sluitstuk* op een samenhangend pakket van maatregelen, dat is genomen om de openbare orde te handhaven;
- Het moet duidelijk zijn dat andere, minder vergaande middelen – zoals meer verlichting en meer surveillance – niet voldoende hebben bijgedragen aan het bewaren en herstellen van de openbare orde;
- Het middel cameratoezicht dient selectief te worden toegepast;
- *Besluitvorming* over de eventuele invoering of uitbreiding van cameratoezicht vindt plaats in de desbetreffende gemeenteraad, na behandeling in het (lokale) driehoeksoverleg;
- De *uitvoering* van het cameratoezicht geschiedt door politie Haaglanden;
- Cameratoezicht in het publieke domein dient *kenbaar* te zijn.

De uitgangspunten van het Regionaal College vormen een aanvulling op het eerder gegeven stroomschema om te bepalen of cameratoezicht kan worden ingezet.

10.3. Conclusie

De vraag die met de informatie uit dit hoofdstuk beantwoord moet worden, is de volgende:

"Kan het huidige cameratoezicht, gelet op de financiële consequenties, worden voortgezet?"

Het aanwijzingsbesluit voor toepassing van het huidige cameratoezicht eindigt op 22 maart 2012. 30 juni 2012 is de einddatum van het onderhoudscontract. Dit contract wordt stilzwijgend met een jaar verlengd, als voor die datum niet is opgezegd. De financiële aspecten van het cameratoezicht zijn middels de Begroting gedekt tot en met 2013.

Het beheer van de camera's gaat over naar de politie. Vooralsnog lijkt dit al in 2012 te gaan gebeuren. Dit heeft, naar verwachting, een stijging van de kosten tot gevolg. In eerste instantie is sprake van een lichte stijging.

Voor 2012 en 2013 is in de Programmabegroting een bedrag van € 50.000,- opgenomen voor dekking van de kosten van het cameratoezicht. Bij overdracht van het beheer aan de politie is dit bedrag ontoereikend, zoals blijkt uit de onderstaande tabel:

	Beheer bij politie
Bijdrage aan politie Haaglanden	(9 x € 3.200,-) € 28.800,00

Huur glasvezelkabels	€ 33.580,00
<i>Totale kosten</i>	€ 62.380,00
Negatief verschil ten opzichte van Begroting	€ 12.380,00

Om het huidige cameratoezicht voort te kunnen zetten, moet een oplossing voor het financiële tekort gevonden worden. Hiervoor zijn drie opties:

- middelen vinden binnen de huidige begroting;
- extra geld beschikbaar stellen;
- een deel van de huidige camera's verwijderen.

11. Subjectief afwegingskader

In de voorgaande hoofdstukken is de vraag of het huidige cameratoezicht voortgezet moet worden, beantwoord met behulp van objectieve afwegingskaders. Uit de evaluatie van het huidige cameratoezicht is gebleken, dat mensen zich veiliger voelen. Dit is niet gebaseerd op objectieve criteria, maar op subjectieve aspecten. Daarom is het goed om ook deze aspecten mee te nemen in de afweging om cameratoezicht al dan niet voort te zetten.

11.1. Wat vindt de Gemeenteraad?

De totstandkoming van het huidige cameratoezicht laat duidelijk zien, dat de Gemeenteraad van Westland voorstander is van cameratoezicht. De roep om invoering van cameratoezicht gaat terug tot 2005. Bij de behandeling van het integrale veiligheidsbeleid is, op verzoek van de LFP-fractie, een discussie gevoerd over de mogelijke invoering van cameratoezicht. In de commissie Bestuur van 10 april 2008 werd duidelijk, dat een meerderheid van de toenmalige raad voorstander was van een proef met de invoering van cameratoezicht. Op 11 november 2008 heeft de raad unaniem een motie aangenomen over cameratoezicht.

Dat een meerderheid van de Gemeenteraad voorstander is van cameratoezicht blijkt ook uit de verkiezingsprogramma's van de verschillende partijen. Daarbij zijn wel onderlinge verschillen te constateren. De coalitiepartijen zijn voorstander van andere vormen van cameratoezicht, omdat de kosten voor het huidige cameratoezicht relatief hoog zijn. De coalitiepartijen zijn van mening, dat de samenwerking met lokale ondernemers meer moet worden gezocht.

Dit blijkt ook uit een door hen ingediende en aangenomen motie van 30 november 2010. In deze motie wordt het college verzocht andere vormen van cameratoezicht te onderzoeken.

De overige partijen zijn veelal voorstander van cameratoezicht in situaties waarin niets anders helpt. Het wordt gezien als een uiterste maatregel, die in zeer beperkte mate moet worden ingezet.

11.2. Wat vindt het College?

Cameratoezicht is opgenomen in het Collegewerkprogramma. Het college geeft aan in de huidige collegeperiode verder te gaan met cameratoezicht waar dat nodig is. Daarmee stelt het college zich duidelijk achter het standpunt, dat cameratoezicht een belangrijk middel is in de waarborging van de veiligheid binnen deze gemeente.

11.3. Conclusie

Zowel de Gemeenteraad als het College zijn voorstander van voortzetting van het huidige cameratoezicht. In hun beleving is het een succes en levert het een belangrijke bijdrage aan het veiligheidsgevoel.

De vraag die met de informatie uit dit hoofdstuk beantwoord moet worden, is de volgende:

"Kan het huidige cameratoezicht, gelet op de subjectieve aspecten, worden voortgezet?"

Cameratoezicht levert een positieve bijdrage aan de veiligheidsbeleving van burgers. Mensen voelen zich veiliger.

Het is niet onwaarschijnlijk dat beëindiging van het huidige cameratoezicht een negatief effect heeft op de veiligheidsbeleving van burgers.. De aanwezigheid van de camera's maakt dat burgers zich veilig voelen. Als de camera's worden verwijderd, gaan burgers incidenten sneller als overlast ervaren. Het is goed mogelijk, dat na het verwijderen van de camera's verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsproblemen ontstaan.

Gelet op de subjectieve aspecten kan het huidige cameratoezicht worden voortgezet.

12. Conclusie

Met deze rapportage worden twee vragen beantwoord.

- Is het cameratoezicht doeltreffend geweest?
- Kan het huidige cameratoezicht worden voortgezet?

12.1. Is het cameratoezicht doeltreffend geweest?

De vraag of de inzet van het cameratoezicht doeltreffend is geweest, wordt beantwoord aan de hand van de drie sub-vragen.

Is de pakkans vergroot?

Ja. Uit de gegevens van de GMC en de interviews blijkt, dat de pakkans vergroot is door de komst van het cameratoezicht.

Is de overlast afgenomen?

Nee. Uit de gegevens van het Meldpunt Leefomgeving en de cijfers van de politie blijkt niet, dat de overlast is afgenomen.

Voelen mensen zich veiliger?

Ja. De interviews laten zien, dat de mensen zich veiliger voelen en het idee hebben dat de overlast is afgenomen.

Beantwoording van de subvragen levert tweemaal een "ja" op en éénmaal een "nee". Bij de invoering van het cameratoezicht is geen wegingsfactor aan de sub-vragen verbonden. Alle sub-vragen zijn even belangrijk. Nu twee vragen bevestigend zijn beantwoord, kan gesteld worden dat het cameratoezicht doeltreffend is geweest.

12.2. Kan het huidige cameratoezicht worden voortgezet?

De vraag of het huidige cameratoezicht kan worden voortgezet wordt beantwoord vanuit drie verschillende invalshoeken; juridisch afwegingskader, financieel afwegingskader en subjectieve aspecten.

12.2.1. Juridisch afwegingskader

Vanuit juridisch oogpunt kan het huidige cameratoezicht in Naaldwijk worden voortgezet. In Wateringen is niet langer sprake van verstoring van de openbare orde of leefbaarheids-overtredingen. Daarom kan het huidige cameratoezicht, vanuit juridisch oogpunt, in Wateringen niet worden voortgezet.

12.2.2. *Financieel afwegingskader*

Door de overdracht van het beheer van de huidige camera's naar de politie zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar. Ten opzichte van de Programmabegroting 2012-2015 ontstaat een tekort van € 12.380,00.

Vanuit financieel oogpunt kan het huidige cameratoezicht niet zondermeer worden voortgezet.

12.2.3. *Subjectieve aspecten*

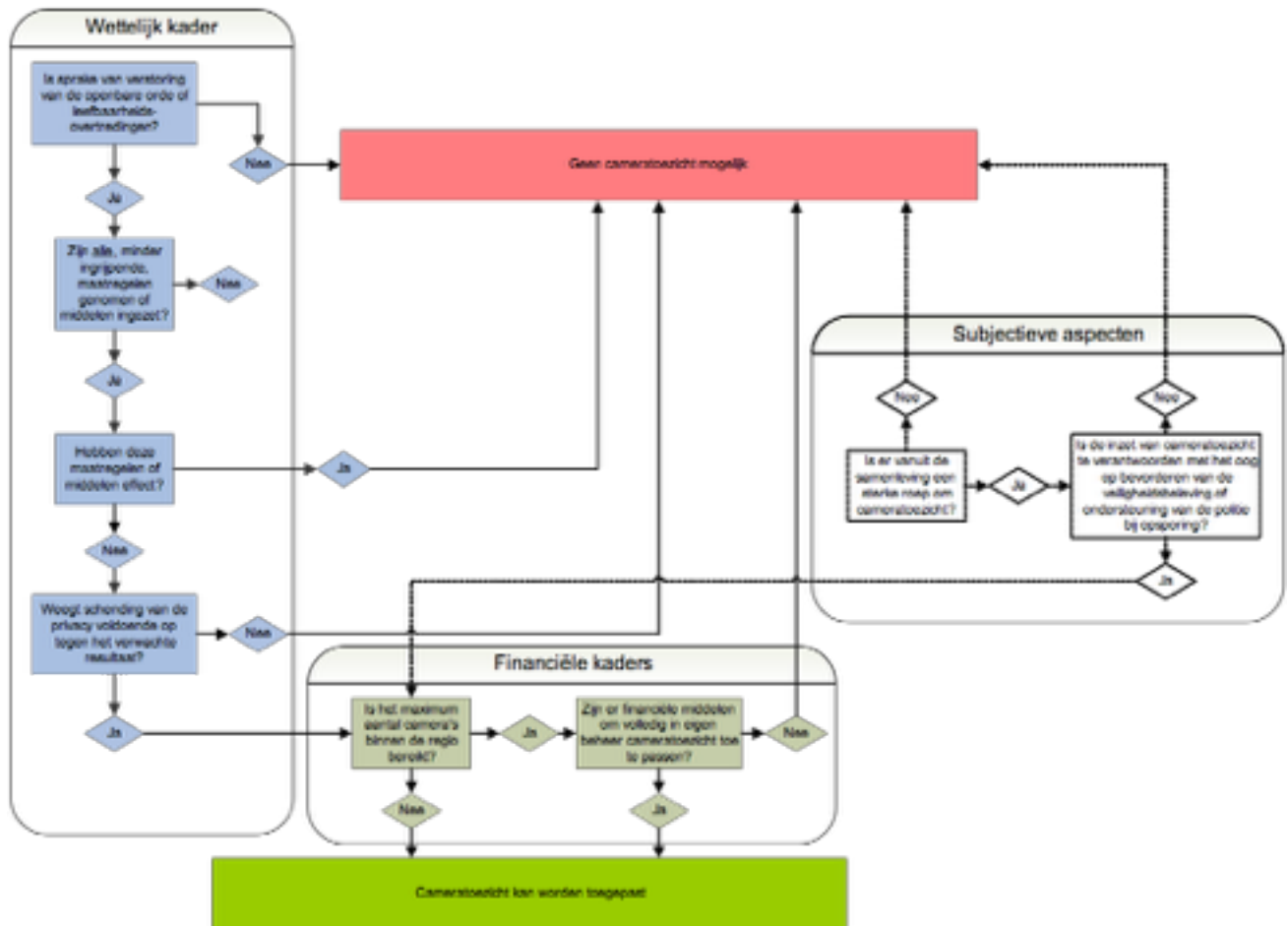
Bij de invoering van het cameratoezicht in Westland heeft de veiligheidsbeleving een belangrijke rol gespeeld. De evaluatie laat ook duidelijk zien, dat de camera's een positief effect hebben op de veiligheidsbeleving. Mensen voelen zich veiliger.

In het Westlands Veiligheidsbeleid is het belang van de veiligheidsbeleving benadrukt. De uitvoering van dit beleid is primair gericht op het verbeteren van het veiligheidsgevoel bij bewoners. Het doel is hierbij om een hogere score te behalen dan de gemeenten in de regio Haaglanden, dat betekent dat we voor Westland minimaal een 7 nastreven.

De subjectieve aspecten bij de afweging om te bepalen of het huidige cameratoezicht voortgezet moet worden, wegen derhalve zwaarder dan de juridische en financiële. Deze weging heeft wel consequenties. Deze consequenties zijn in de volgende paragraaf uitgewerkt.

12.3. Stroomschema toepassing cameratoezicht

In het stroomschema op de volgende pagina zijn alle afwegingskaders samengevoegd. Dit stroomschema kan ook gebruikt worden bij het beantwoorden van de vraag of op andere locaties cameratoezicht kan worden ingevoerd.

13. Consequenties zwaardere weging subjectieve aspecten

Voortzetting van het huidige cameratoezicht in Wateringen, op grond van de subjectieve aspecten, heeft juridische en financiële consequenties.

13.1.1. Juridische consequenties

De juridische basis voor voortzetting in Wateringen ontbreekt. Toetsing door de rechter van het onderliggende besluit, leidt zeer waarschijnlijk tot vernietiging van dit besluit. Er is immers niet voldaan aan de noodzakelijke vereisten.

De kans dat de rechter het besluit toetst is overigens erg klein. Hiertoe zal bezwaar of beroep aangetekend moeten worden tegen het besluit tot verlenging van het huidige cameratoezicht. Uit de evaluatie is gebleken, dat burgers zich veiliger voelen door de aanwezigheid van de camera's. Het valt niet te verwachten dat burgers in het geweer komen tegen verlenging van het huidige besluit.

Ook kan het besluit indirect getoetst worden als de beelden gebruikt worden in een zaak die bij de rechter voorligt. Ook deze kans is klein. In de meeste gevallen zijn de beelden een belangrijke aanvulling op het overige bewijs. En zal dit zwaarder wegen, dan het mogelijk ontbreken van een juridische basis. Dit blijft natuurlijk afhankelijk van het oordeel van de rechter en is vormt daarom een mogelijk risico.

13.1.2. Financiële consequenties

Voortzetting van het huidige cameratoezicht in zowel Naaldwijk als Wateringen levert een financieel tekort op de huidige Begroting. Er is onvoldoende geld beschikbaar gesteld om de noodzakelijke kosten te dekken. Dit is het gevolg van de overdracht van het beheer van de camera's aan de politie.

Om het huidige cameratoezicht voort te kunnen zetten, moet een oplossing voor het financiële tekort gevonden worden. Hiervoor zijn drie opties:

- middelen vinden binnen de huidige begroting;
- extra geld beschikbaar stellen;
- een deel van de huidige camera's verwijderen.

Nader onderzoek naar financiële ruimte binnen de huidige begroting leert dat er ruimte is om het tekort aan te vullen. Vooralsnog is geen noodzaak tot het beschikbaar stellen van extra geld.

Zoals eerder al is aangegeven, zijn de exacte kosten van de overdracht van het beheer naar de politie nog niet bekend. Op het moment dat de definitieve kosten bekend zijn, zal de financiële situatie nogmaals bekeken moeten worden. Mochten de kosten hoger uitvallen dan de huidige verwachting is, zal mogelijk extra geld beschikbaar gesteld moeten worden om het cameratoezicht voort te kunnen zetten.

14. Aanbevelingen

Cameratoezicht is doeltreffend geweest en zal worden voortgezet. Aan deze keuze zitten juridische en financiële consequenties. Het is goed om te kijken naar de mogelijkheden voor het beperken van deze consequenties. Dit geldt met name voor het cameratoezicht in Wateringen, omdat hier een juridische basis voor voortzetting ontbreekt.

Dit leidt tot de volgende aanbeveling:

"Het huidige cameratoezicht in Naaldwijk voortzetten tot 31 december 2013. Onderzoek doen naar de mogelijkheden voor publiek-private samenwerking voor het cameratoezicht in Wateringen. Bij dit onderzoek:

- *de lokale ondernemers betrekken;*
- *de resultaten van de pilot in Rotterdam afwachten;*
- *de overgang van het beheer naar de politie en de financiële consequenties daarvan afwachten;*
- *nieuwe technische mogelijkheden betrekken;*
- *de op handen zijnde wetgeving betrekken.*

Het huidige cameratoezicht, in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek maar uiterlijk tot 31 december 2013, voortzetten."

15. Samenvatting

In december 2009 is op twee plaatsen in Westland een proef met cameratoezicht gestart. In Naaldwijk is het cameratoezicht ingevoerd als hulpmiddel bij de bestrijding van geweld, drank- en drugsgelateerde criminaliteit en overlast van rondhangend uitgangspubliek. In Wateringen is het ingevoerd om de jeugdoverlast in het centrum terug te dringen. De proefperiode is ingegaan op 1 december 2009 en loopt af op 31 maart 2012. De inzet van het middel moet geëvalueerd worden, daarna kan bepaald worden of het huidige cameratoezicht wordt voortgezet of beëindigd.

In Wateringen en Naaldwijk wordt op dit moment permanent publiek cameratoezicht toegepast. Het doel van deze camera's was drieledig:

- het tegengaan van overlast;
- de pakkans vergroten;
- verbetering van het veiligheidsgevoel.

Een analyse van de beschikbare cijfers en gehouden interviews laat zien, dat:

- de overlast niet is afgenomen;
- de pakkans vergroot is;
- mensen zich veiliger voelen.

Bij de invoering van het cameratoezicht is geen wegingsfactor aan de verschillende doelstellingen gehangen. Alle doelen zijn dus even belangrijk. Op twee vlakken heeft het cameratoezicht een positieve bijdrage geleverd (pakkans is vergroot en mensen voelen zich veiliger). Daarmee kan gesteld worden, dat het cameratoezicht doeltreffend is geweest.

Nu het cameratoezicht doeltreffend is geweest, lijkt het logisch dit ook voort te zetten. De vraag of dit mogelijk is, kan langs drie sporen worden beantwoord.

- Juridisch afwegingskader;
- financieel afwegingskader;
- subjectieve aspecten.

Juridisch afwegingskader

Om te bepalen of het juridisch mogelijk is het huidige cameratoezicht voort te zetten, moeten vier vragen worden beantwoord.

1. Is sprake van verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsovertredingen?
2. Zijn alle, minder ingrijpende, maatregelen genomen of middelen ingezet?
3. Hebben deze maatregelen of middelen effect?
4. Weegt schending van de privacy voldoende op tegen het verwachte resultaat?

Voor Naaldwijk geldt dat sprake is van verstoring van de openbare orde en leefbaarheidsovertredingen. Ook is in Naaldwijk een pakket aan maatregelen ingezet, dat resulteert in onvoldoende effect. Daarmee weegt mogelijke schending van de privacy op tegen het verwachte resultaat.

In Naaldwijk kan het huidige cameratoezicht vanuit juridisch oogpunt worden voortgezet.

Voor Wateringen geldt, dat niet langer sprake is van een verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsovertredingen. Daarmee is de noodzaak tot toepassing van cameratoezicht niet langer aanwezig. Beantwoording van de overige drie vragen is derhalve niet relevant.

In Wateringen kan het huidige cameratoezicht vanuit juridisch oogpunt niet worden voortgezet.

Financieel afwegingskader

De kosten voor het huidige cameratoezicht vallen uiteen in éénmalige kosten en exploitatiekosten. De eenmalige kosten bedroegen ongeveer €230.000,00. De exploitatiekosten van het huidige cameratoezicht bedragen jaarlijks ongeveer € 60.000,00. In de Programmabegroting 2012-2015 is voor de jaren 2012 en 2013 een bedrag van € 50.000,00 opgenomen. Er is dus sprake van een tekort van € 10.000,00.

In 2012 zal het beheer van het huidige cameratoezicht overgaan naar de politie. Hier zijn uiteraard kosten aan verbonden. De exacte kosten zijn op dit moment nog niet bekend. De verwachting is dat een vast bedrag per camera en de huur van het glasvezelnetwerk moeten worden betaald. Dit komt neer op een totaalbedrag van € 62.380,00. Deze ontwikkeling levert een financieel tekort in 2012 en 2013 van € 12.380,00. Vanaf 2014 is geen geld gereserveerd voor het beheer van het huidige cameratoezicht.

Om het huidige cameratoezicht voort te kunnen zetten, moet een oplossing voor het financiële tekort gevonden worden. Hiervoor zijn drie opties:

- middelen vinden binnen de huidige Begroting;
- extra geld beschikbaar stellen;
- een deel van de huidige camera's verwijderen.

Subjectief afwegingskader

Zowel de Gemeenteraad als het College zijn voorstander van voortzetting van het huidige cameratoezicht. Deze mening is niet gebaseerd op objectieve informatie, maar wordt gevormd door het feit dat mensen zich veiliger voelen door de aanwezigheid van camera's. De aanwezigheid van de camera's levert een positieve bijdrage aan het veiligheidsgevoel.

Omdat burgers zich veiliger voelen door de aanwezigheid van camera's kan het weghalen van de camera's een toename van overlast tot gevolg hebben. Burgers gaan incidenten sneller als overlast ervaren. Verwijderen van de camera's leidt mogelijk tot verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsproblemen. Er ontstaat dan mogelijk een vicieuze cirkel.

Conclusie

Het huidige cameratoezicht is doeltreffend geweest. Voor het cameratoezicht in Naaldwijk geldt, dat voldoende aanleiding is en motieven zijn om dit voort te zetten. In Wateringen ontbreekt een belangrijk criterium voor voortzetting. Daar is namelijk niet langer sprake van een verstoring van de openbare orde of leefbaarheidsovertredingen. Hier lijkt beëindiging aan de orde.

Bij de invoering van het cameratoezicht heeft de veiligheidsbeleving een belangrijke rol gespeeld. In het Westlands Veiligheidsbeleid is het verbeteren van het veiligheidsgevoel het belangrijkste doel. Bij de afweging om te bepalen of het huidige cameratoezicht voortgezet of beëindigd moet worden, speelt deze daarom ook een belangrijke rol. Om die reden wegen de subjectieve aspecten zwaarder dan de juridische en financiële aspecten.

Beëindiging van het bestaande cameratoezicht in Wateringen leidt mogelijk tot een toename van de overlast. Hierdoor ontstaat mogelijke en vicieuze cirkel. Dit is onwenselijk.

Wel is het belangrijk om voor het cameratoezicht in Wateringen te kijken naar andere mogelijkheden voor het bestaande cameratoezicht. Onderzoek naar mogelijkheden voor publiek-private samenwerking is een wenselijk.

Advies

Naaldwijk

- Het huidige cameratoezicht in Naaldwijk voortzetten;

Wateringen

- Onderzoeken welke mogelijkheden voor publiek-private samenwerking er zijn voor het cameratoezicht in Wateringen;
- Bij dit onderzoek lokale ondernemers, nieuwe ontwikkelingen en op handen zijnde wetgeving betrekken;
- In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek, het huidige cameratoezicht voortzetten.

16. Bijlagen

Bijlage I

geïnterviewden

	Naam	Functie	Organisatie
1	Aart den Haan	Ondernemer	Winkeliersvereniging Naaldwijk (voorzitter)
2	André Loch	Ondernemer	Winkeliersvereniging Wateringen (voorzitter)
3	Erik Koeze	Ondernemer	Wateringse Ondernemersvereniging (voorzitter)
4	Henk Brons	Projectleider cameratoezicht	Gemeente Westland
5	Piet Brederoo	Ondernemer	Horeca Westland (voorzitter)
6	Patrick Blankwaard	Beleidsadviseur Korpsdirectie	Politie Haaglanden
7	Wim Helsdingen	Voormalig bureauchef Westland	Politie Haaglanden
8	Carolus Janssen	Hoofd GMC	Politie Haaglanden
9	Ron Groot	Operationeel manager GMC	Politie Haaglanden
10	Leo Geubbels	Raadslid en initiatiefnemer	Gemeente Westland
11	Theo Phillipi	Senior surveillant Bureau Westland	Politie Haaglanden
12	John Broeseliske	Ploegchef Bureau Westland	Politie Haaglanden
13	Evelien Boeije-Schuring	Beleidsmedewerker	Openbaar Ministerie
14			